

OPETUSSUUNNITELMA C-AJO-OIKEUDEN SUORITTAMISEKSI KULJETTAJAOPETUKSESSA. OPS 2021

Opetuksen lähtökohtana on, että liikenteen perussäännöt ja auton peruskäsittelytaito on opiskeltu B-ajokorttiluokan kuljettajakoulutuksen yhteydessä. Tässä koulutuksessa keskitytään C-luokan ajo-oikeuden vaatimiin erityispiirteisiin.

Opetuksen tavoite

Opetuksen tavoitteena on, että kuljettaja oppii tarkastamaan C-luokan ajoneuvon liikennekelpoisuuden, apu- ja lisälaitteiden toimivuuden ja turvallisuuden. Tietää C-luokan ajo-oikeuden rajat, työaikalain sekä ajo- ja lepoaika-asetuksen erilaisuudet ja noudattamisvelvollisuudet. Osaa käyttää ajopiirturia.

Tietää kuorma-auton kuormatilan rakenteen ja siihen liittyvät säädökset. Osaa kuorman sijoittamisen sekä kuorman varmistamisen perusteet.

Kuljettaja tietää miten ajoneuvoa kuljetetaan turvallisesti, muut tienkäyttäjät ja olosuhteet huomioiden sekä osaa suunnitella ajoreittejä huomioiden ko. ajoneuvolle olevat rajoitukset eri ympäristöissä. Kuljettaja hallitsee joustavan ja ennakoivan ajamisen perustaidot. Lisäksi kuljettaja hallitsee taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajoneuvon käytön.

Kuljettaja tiedostaa raskaaseen ajoneuvoon liittyviä riski- ja vaaratilanteita erilaisissa ympäristöissä ja osaa toimia onnettomuustilanteessa.

Opetuksen rakenne

Koulutus muodostuu teoriaopetuksesta, johon sisältyy ajoneuvon kuormaamis- ja kuorman varmistamisharjoitus, henkilökohtaisesta ajo-opetuksesta

Opetuksen vähimmäismäärät ovat C-luokassa 12 h teoriaopetusta, 10 h ajotuntia (á 50 min).

10 h teoriaopetusta, johon sisältyy kuormaamis- ja kuorman varmistamisharjoitus, 7 h ajotuntia (á 50 min) mikäli asiakkaalla on C1-luokan ajo-oikeus. C1-luokan ajokortin haltijat osallistuvat oppitunneille 1/12, 2/12, 3/12, 4/12, 5/12, 6/12, 9/12, 10/12, 11/12 ja 12/12, mutta suositellaan osallistumaan kaikille oppitunneille.

C-LUOKAN TEORIAOPETUKSEN (12 H) SISÄLTÖ JAKSOTELTUNA AIHEALUEITTAIN

1-2/12 Oppitunti. Ajo-oikeus, ammattipätevyys ja tavaraliikenne. Tieliikenteen haitat ympäristölle ja niiden vähentäminen.

- Opetuksen tavoitteet
- Ajo-oikeus C ajokorttiluokassa, mitä saa ja ei saa kuljettaa
- Kuljettajan vastuu
- Tavaraliikenne, liikennelupa, yksityinen liikenne
- Ammattipätevyys
- Liikenteen päästöt ja niiden vähentäminen erilaisin keinoin (LNG, LBG, hybridi, RED95 vaihtoehtoina, lisäksi HVO polttoaine)

- Työaikalaki, ajo- ja lepoaika-asetus (tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistaminen), ajopiirturi, ajopäiväkirja
- Mukana pidettävät asiakirjat

2,5 oppituntia

3/12 Oppitunti. Toiminta onnettomuustilanteessa

- Yleinen auttamisvelvollisuus
- Pysäytä autosi turvalliseen paikkaan, mihin?
- Tilannearvio, mitä teen tai teemme ensin?
- Hätäensiapu, tajuton, tajuissaan oleva, hengityksen tarkistaminen ja turvaaminen, verenvuodot, monivammapotilas
- Avun hälyttäminen paikalle
- Liikenteen varoittaminen, + onnettomuuden vaara
- Tulipalo, millä erikeinoilla voit sammuttaa syttymän?

0,5 oppituntia

4/12 Oppitunti. Kuorma-auto

- Perusrakenne ja moottorityypit (dieselmoottorit Euro 0-6)
- Moottorin apulaitteet sekä niiden käyttö ja huolto

1,0 oppituntia

5/12 Oppitunti. Voimansiirto ja vetotavat

- Voimansiirto, vetotavat, etenemistä helpottavat laitteet, ohjaus, jousitus ja renkaat sekä niiden käyttö ja huolto

1,0 oppituntia

6/12 Oppitunti. Paineilmajarrujärjestelmät ja hidastimet

- Paineilmajarrujärjestelmä ja hidastimet sekä niiden käyttö ja huolto

1,0 oppituntia

7/12 Oppitunti. Tavara-autot käyttötarkoituksen mukaan

- Kaluston valinta käyttötarkoituksen mukaan. Kuorma-auton alusta ja korirakenne
- Suomen lainsäädännön mukaiset mitat ja massat
- Rekisteröintitodistuksen tekninen osa, mitä se sisältää

1,0 oppituntia

8/12 Oppitunti. Mitat ja massat rekisteröintitodistuksen mukaan

- Kuorman sijoittaminen kuormatilaan
- Kuorman varmistaminen kuormatilaan (TLL 1.6.2020 ja EN 12195 standardi)
- Ajoneuvon kuormausharjoitus, kuorman sijoittaminen ja varmistaminen

1,0 oppituntia

9/12 Oppitunti. Tavarankuljetus

- Tavarankuljetus ja kuormankäsittelylaitteet
- Vaarallisten aineiden kuljetus, erikoiskuljetukset

1,0 oppituntia

10/12 Oppitunti. Ajaminen kuorma-autolla

- Kuorma- ja henkilöauton eroavaisuudet, miten ne on otettava huomioon erilaisissa ympäristöissä
- Kuorma-auton kuljettajalle tärkeät liikennemerkit, harjoitus koulutusajoneuvon mittojen ja massojen mukaan, reitin suunnittelu

1,0 oppituntia

11/12 Oppitunti. Ajaminen taajamassa

- Ennakoiva, joustava, suunnitelmallinen ja taloudellinen ajaminen taajamassa, riskit taajamassa

1,0 oppituntia

12/12 Oppitunti. Ajaminen maantiellä

- Ennakoiva, joustava, suunnitelmallinen ja taloudellinen ajaminen maantiellä
- Riskien tunnistaminen taajaman ulkopuolisessa ympäristössä

1,0 oppituntia

Opetustila voi olla joko fyysinen tai virtuaalinen tila (etäopetus). Teoriaopetusta annettaessa on käytettävä reaaliaikaisen näkö- ja kuuloyhteyden mahdollistavaa video- tai muuta vastaavaa teknistä käyttöyhteyttä.

Käyttöyhteyttä käytetään myös etäopetuksessa oppitunneille osallistuvan tunnistamisessa. Teoriaopetus voidaan välittää teknisen käyttöyhteyden välityksellä useampaan muuhun tilaan, jolloin jossakin opetustiloissa oleva vaatimus täyttävä opettaja voi vastata kaikissa opetustiloissa olevien oppilaiden opetuksesta.

Käyttöyhteyden avulla oppilaalla pitää olla yhteys opettajaan sekä mahdollisuus esittää kysymyksiä ja vastata opettajan esittämiin kysymyksiin.

Ajo-opetuksen (10 h) tavoitteet ja sisältö.

Ajo-opetuksen ja käytännön harjoitusten tavoitteena on, että asiakas oppii käsittelemään ajoneuvoa turvallisesti tavanomaisissa liikennetilanteissa. Lisäksi asiakas omaksuu taloudellisen, ympäristöystävällisen ja ennakoivan auton käytön ja ajotavan, joka antaa hyvät perusteet turvalliseen ja taloudelliseen ajamiseen.

1. Käsittelyopetus

- Ajoneuvon perehtyminen ja asiakirjat
- Ajoonlähtötarkastus (ajoneuvon nesteet, renkaiden kunto, talvirengasmääräykset, renkaiden muttereiden kireyden tarkastaminen, silmämääräinen renkaiden ilmanpaineiden tarkastaminen, kuormatilarakenteen ovet, laidat ja lukitukset sekä valot ja merkinantolaitteet, katsastus)
- Ajoasennon säätäminen paineilmajousitetussa kuljettajan istuimessa, peilien säätäminen, peilien lämmitys, turvavyön kiinnittäminen)
- Ohjaaminen, ohjaamon laitteet, vaihteisto, etenemistä helpottavat järjestelmät ja niiden käyttäminen, ajopiirturi
- Ajoneuvon tilantarve risteyksissä ja kaarteissa
- Ajoneuvon peilit, kamerat ja katvealueet
- Peruuttaminen ja ajoneuvon takaosan sekä leveyden arviointi kapealla tiellä

2. Ajaminen taajamassa

- Ennakoiva ajotapa taajamassa
- Ajoetäisyydet muihin ajoneuvoihin ja kevyeen liikenteeseen
- Oikean tilannenopeuden valinta
- Ajoneuvon sivuttaisetäisyyksien arviointikeinot ajokaistan, ajoradan tai reunakiveen nähden
- Katvealueet risteyksissä, suojateillä ja kääntymisissä
- Tilantarve risteystilanteissa ja peruuttamiseen liittyvät erityisriskit
- Peruuttaminen taajama-alueella ja suunnitelmallisuus riskien näkökulmasta
- Kapeat tienosat, matalat rakenteet tie- ja pysäköintialueella, painorajoitukset ja ajokieltoalueet
- Ajoreitit melupäästöjen vaatimalla tavalla

3. Ajaminen maantiellä

- Ennakoiva ja taloudellinen ajotapa maantiellä
- Ajoetäisyydet maantienopeudessa muihin ajoneuvoihin ja kevyeen liikenteeseen
- Ajonopeuden merkitys jarrutusmatkaan ja törmäysvoimaan

- Tilannenopeuden merkitys erilaisilla tienpinnoilla, jolloin liian korkealla nopeudella ajettaessa hyppyliikkeen moninkertaistuvat
- Ajonopeuksia arvioitaessa on huomioitava laskukaava ”kun nopeus **kaksinkertaistuu** > jarrutusmatka, törmäysvoima ja hyppyliikkeet **nelinkertaistuvat**”. Hidastamalla nopeutta **neljänneksellä** > jarrutusmatka, törmäysvoima ja ajoneuvon jousitukseen ja akselistoon kohdistuvat iskut epätasaisella tiellä **puolittuvat**
- Päätielle tai moottoritielle liittyminen ja poistuminen
- Päätiellä tai moottoritiellä ajaminen. Tyypillisiä riskitilanteita
- Ohittaminen ja ohitettavana oleminen
- Ajotekniikka jyrkässä ylä- tai alamäessä
- Ajoreitin suunnittelu huomioiden ajoneuvon mitat ja massat maantiellä ja terminaali tai tehdasalueilla.
- Taloudellinen ajaminen

Yhteensä vähintään 10 ajotuntia á 50 min / h.